

Morten Brænder

Fortællinger fra fronten. En narrativ analyse af civilreligiøse elementer i militære blogs

Graden af samhørighed i et socialt fællesskab kan kendes ved den enkeltes vilje til at ofre sit liv for dette fællesskabs fortsatte beståen. Derfor kan en sådan offerforestilling antage karakter af en nærmest religiøs offerforestilling: et socialt martyrium. I den militære sociologi, hvor man har undersøgt, hvad soldater er villige til at kæmpe for og i sidste ende at dø for, eksisterer der to centrale bud: offeret for det nationale fællesskab og offeret for kammeraterne. Gennem en kvantitativ og eksplorativ indholdsanalyse af dette forhold i blogs affattet af amerikanske soldater i Irak i årene 2003-2007 belyser artiklen dette forhold med særligt henblik på forskellen mellem officerers og meniges offerlegitimeringer.

Hvorfor går nationer i krig? Hvorfor er stater villige til at ofre statsborgeres, altså soldaternes liv og førlighed? Oftest forklarer vi det med et ideologisk formål. Nationen går i krig for at opfylde den politiske rolle, den er sat i verden for at varetage. Derfor siger vi, med henvisning til Carl von Clausewitz' berømte diktum, at "krig er en fortsættelse af det politiske samkvem iblandet andre midler" (von Clausewitz, 2002: 16). En alternativ forklaring siger, at nationer går i krig for at vise, at nogen vil dø for dem. For ved at lade soldaten betale "den højeste pris" kan det bevises for alverden, at nationen er denne pris, dette offer, værd. Således betragtet skal soldatens død ikke legitimeres, men tjener i sig selv en legitimerende funktion; den begrundes nationens eksistens (Brænder, 2009a; Girard, 1979: 8). Derfor bliver årssager ikke alene for glørværdige sejre, men også for forsmædelige nederlag til helligdage i den nationale kalender. Derfor fejrer serberne slaget på Solsortesletten i 1389, og derfor fejrer danskerne slaget ved Dybbøl i 1864.

Uanset om den ene eller den anden af disse to forklaringer er rigtig (eller om de begge indeholder et gran af sandhed), så forudsætter krigens fortsatte legitimering, at de, der yder et offer på nationens vegne, bakker op om krigens formål. Nok er soldatens støtte ikke tilstrækkelig til at sikre befolkningens opbakning, men uden denne støtte vil det være overordentlig vanskeligt at sikre en legitimering af fortsatte tab af nationens sønner og døtre på slagmarker langt, langt væk hjemmefra. Det vidste man i USA i 1941, og derfor nedsatte man en enhed, The Research Branch, bestående af de mest fremtrædende ame-

rikanske samfundsvidenskabelige forskere, ledet af Samuel Stouffer, til at holde et vågent øje med soldaternes motivation i den konflikt med aksemagterne, man vidste, stod for døren (Stouffer et al., 1949a: 12; Lazarsfeld, 1949: 377). Det ved man også i dag, hvor det ligger de politiske magthavere på sinde at fremstå i et positivt lys og kontrollere den informationsstrøm, der udgår fra slagmarken. Det gælder de traditionelle mediers dækning af begivenhederne, og det gælder i fremstillingen heraf i nyere medier, såsom i de weblogs, jeg analyserer i denne artikel (Robbins, 2007).

Artiklen er struktureret som følger. I næste afsnit præsenterer jeg teorien om civilreligion, grundlaget for at opfatte soldaterofre i et religiøst lys. Dernæst følger en kort præsentation af militære blogs, det datamateriale, jeg analyserer. Inden gennemgangen af de to cases gør jeg rede for aktantmodellen, det metodiske redskab, jeg benytter i min analyse af disse soldatnarrativer. I selve analysen sammenligner jeg to blogindlæg, skrevet af to soldater, en menig og en officer, efter at tre af deres kammerater blev dræbt af en vejsidebombe i februar 2007. Artiklen afsluttes med en konklusion.

Teori: civilreligion

Politisk legitimering har ikke nødvendigvis noget med religion at gøre, men legitimering af krig vil ofte have det, fordi døden kalder på begrundelser, der transcenderer traditionelle politiske formål (Brænder, 2005: 139; Laudrup, 2006: 168). Det var på den baggrund, at Robert N. Bellah i sin banebrydende artikel fra 1967, "Civil Religion in America", identificerede en række skæbnestunder i udviklingen af amerikansk identitet, alle knyttet til de store konflikter i nationens historie: Uafhængighedskrigen, Borgerkrigen, den Anden Verdenskrig og Vietnamkrigen (Bellah 1991 [1967]).

Teorien om civilreligion er teorien om, at gudsyndelse ikke kun er noget, der finder sted i kirken søndag morgen, men gennemsyrrer menneskelige samfund. På baggrund af den debat, Bellahs arbejde har affødt, definerer jeg amerikansk civilreligion som et "system af symbolske forestillinger eller handlinger, der identificerer sociale aktører som medlemmer af det amerikanske samfund ved at henvise til nationens radikale transcendens; altså som ledt af et guddommeligt forsyn, som underordnet en guddommelig dom eller som del af en social enhed, der overskrider dødens grænse" (Gehrig, 1979: 4; Brænder, 2009b: 42).

Når jeg i det følgende analyserer civilreligion i sammenhæng med soldatermotivation, skal det ses i dette lys: Jeg betegner fremstillingen af soldatens død for nationen som en offerideologi. Denne offerideologi er civilreligiøs, for så vidt som soldatens død, jf. ovenstående definition, opfattes som en transcendent handling – en handling, der overskrider det nærværende, og som i sidste

instans tjener til at helliggøre det samfund, soldaten hævdes at dø for. Det betyder også, at offerhandlingens fortsatte gyldighed afhænger af, at både den sociale enhed, på hvis vegne offeret finder sted, og de, der ofres, anerkender den. Kan denne gyldighed ikke opretholdes, bryder soldaterofferets legitimitet sammen, og opbakningen til den væbnede konflikt antageligt ligeså.

Offerideologien forudsætter altså, at man kan sætte lighedstegn mellem national legitimering og individuel motivation. Problemet er bare, at man allerede under den Anden Verdenskrig opdagede, at en sådan analogi ikke uden videre kan drages – at der består et misforhold mellem den nationale, civilreligiøse legitimering og soldaternes egen motivation, i hvert fald blandt de menige. The Research Branch påviste således, at den menige amerikanske kampsoldat ikke døde for nationen. Han døde for sine kammerater, for det horisontale fællesskab mellem mandskabet i samme enhed. For officererne derimod var pligten det afgørende (Stouffer et al., 1949b: 108-110).

I den militære sociologi debatteres betydningen af (og relationen mellem) kammeratskabet og forpligtelsen til at underkaste sig det nationale tilhørsforholds fordring stadig (Little, 1964; Moskos, 1970; Wong et al., 2003; MacCoun et al., 2006). Men skønt meget har ændret sig i det amerikanske militær siden Anden Verdenskrig (først og fremmest er værnepligten blevet afskaffet), er der hverken teoretisk eller empirisk belæg for at antage, at den omstændighed, at officerer og menige drives af forskellige motiver, har ændret sig radikalt. Skønt den enkelte soldats tilknytning til gruppen er blevet svækket som følge af strukturelle forandringer i militæret, er han stadig knyttet til et horisontalt fællesskab, til kammeraterne i hans gruppe, hans deling eller hans kompagni, og han kan stadig knytte en del af sin motivation hertil (Wong et al., 2003). Officeren derimod er per definition ikke del af dette fællesskab. I kraft af sin rang kan han komme i en situation, hvor hans beslutninger gør forskellen på liv eller død for gruppens enkeltindivider, og han må derfor distancere sig herfra. Hans motivation må støtte sig til andre elementer, og det er her, jeg mener, at den civilreligiøse opfattelse udgør et plausibelt alternativ. Kan man ikke vælge det konkrete, horisontale fællesskab, må man ty til det abstrakte, vertikale fællesskab, til den nationale offerideologi.

Når jeg i denne artikel således sammenligner motivationen hos henholdsvis en officer og en menig soldat, der beskriver samme tragiske hændelse i Irak den 8. februar 2007, så er det min forventning, at jeg hos officeren vil finde nationale begrundelser af den type, som jeg i det ovenstående har defineret som civilreligiøse, men ikke nødvendigvis hos hans underordnede, for hvem jeg forventer, at det horisontale fællesskabs betydning i langt højere grad vil "skygge" for offerideologien.

Data: frontlinje-blogs

En weblog, eller blog, defineres normalt som “en side, der opdateres hyppigt, og hvor indlæggen er placeret i omvendt kronologisk rækkefølge med links til det online-materiale, der citeres” (Blood, 2002: 39). Hvor en hjemmeside kan være statisk (hvis dens hovedfunktion fx. er at give varig information til potentielle brugere), er en aktiv blog per definition dynamisk. Ligesom en logbog er bloggens hovedfunktion at forsyne læseren med hyppige opdateringer. Derfor er senest tilføjede indlæg, den nyeste information, placeret øverst. At læse en blog er at læse tilbage i tid, og en effektiv blog opdateres mindst et par gange om ugen.

De blogs, der analyseres i det følgende, er “blogs fra den militære frontlinje”, dvs. blogs skrevet af personer, der gør tjeneste i de væbnede styrker i en krigszone. Frontlinje-blogs udgør et unikt og hidtil underrepræsenteret kildemateriale. Ligesom breve og dagbøger skriver soldaten sin blog, mens han er udsendt, men i modsætning til breve og dagbøger er bloggen straks tilgængelig for alle, overalt. Tidsrummet fra hændelse til skildring er skåret ned til et minimum, og offentliggørelsen er ikke længere afhængig af, hvordan redaktører eller bibliotekarer ser på værdien af hver enkelt kilde (Griffin, 2006b). Ydermere er der ingen intervieweffekter i blogs. Frontlinje-blogs afspejler, hvad soldaterne vil tale om, og gør det med soldaternes egne ord.

At soldaterblogs er en del af den offentlige debat, peger også på en central mangel ved kilden. Bloggen er et medie i bevægelse og kun tilgængelig, så længe nogen ønsker, at den skal være det. Vi ved ikke, hvem frontlinje-bloggerne er, eller om de udgør et repræsentativt udsnit af amerikansk militært personel, men da militæret traditionelt tiltrækker konservative (Griffin, 2006a), er der muligvis en bias i de militære blogs. Den typiske militære blogger støtter sandsynligvis den nationale offerideologi, og vi har ingen mulighed for at vurdere, hvor repræsentativ hans holdning reelt er.

Endvidere er det i de militære myndigheders klare interesse at kontrollere den informationsstrøm, der kommer fra krigszonen. Som sagen om Jægerbogen herhjemme viste, er soldaternes sikkerhed et afgørende argument i kontrollen af denne informationsstrøm, og sikkerhed er også blevet brugt som hovedårsag til at stramme reglerne for soldaters brug af elektronisk kommunikation (Robbins, 2007; Den Bleyker, 2006). Som en konsekvens af disse restriktioner kan der sættes spørgsmålstegn ved repræsentativiteten af de ytringer, der fremsættes i frontlinje-blogs, idet vi må gå ud fra, at militært personel, som er uenige i den herskende nationale og civilreligiøse ideologi, simpelthen afstår fra at blogge.

Metode: narrativ analyse

I sit epokegørende studie fra 1979, *Viden og det postmoderne samfund*, udfordrede Jean-François Lyotard ikke alene begrebet modernitet som menneskehedens apoteose, men han gjorde det også ved at bekendtgøre, at det centrale i det moderne – den store fortælling – ville blive erstattet af mindre, individuelle fortællinger (Lyotard, 2001). Identitetsfortællinger i større format ville blive erstattet af begivenhedsfortællinger i mindre format. Det afgørende vilkår for etablering af en almenviden, fx. politiske ideologier og den nationale historiografi, bliver erstattet af en ikke-bestemt, individualiseret og konstant forandrende postmoderne viden.

I dag, 30 år senere, synes de nye interaktive medier at bekræfte Lyotards hypotese. Øjeblikkelig udveksling af information, sociale netværkstjenester og blogs – alle disse web 2.0-fænomener – har udfordret eksisterende informationsdistributørers monopol. Vi er ikke længere afhængige af, at nationale medier skal fortælle os, hvem vi er. Vi kan simpelthen skabe vores egen profil, vælge vores egne RSS feeds og blande vores egne nyhedskilder. Det vigtigste i denne forbindelse er måske nok, at vi er fuldstændig klar over, at vores identitet aldrig bliver komplet. Personlig identitet er underkastet en konstant forandring, og ved at ændre identitetens bestanddele bidrager vi selv til disse forandringer.

Ikke desto mindre er det centrale i alle fortællinger, store som små, at gøre verden meningsfuld. Hvad enten der fortælles en historie om at høre til, hvor individet placeres inden for en større social sammenhæng, eller det er en individuel beretning om et specifikt hændelsesforløb, er fortællingens centrale bidrag, at virkeligheden struktureres og derved skaber mening. Selvom ræsonnementer også kan optræde i form af konventioner, koder og kausalforklaringer, er fortællingen meget stærk og historisk set den måske mest fundamentale måde at strukturere virkeligheden på (Tilly, 2006: 19).

Narrativ analyse, eller rettere kvalitativ narrativ analyse,¹ er opstået i kølvandet på strukturalismen. Strukturalisme er i denne sammenhæng en fællesbetegnelse for en lang række forskellige tilgange inden for lingvistik, semiotik, antropologi og sociologi, som alle tager udgangspunkt i en grundlæggende skelnen mellem tegnets elementer, fremsat af Ferdinand de Saussure i hans "Forelæsninger om generel lingvistik" i begyndelsen af 1900-tallet. de Saussure skelner mellem "betegneren" og "det betegnede", mellem det enkelte ord og den genstand eller forestilling, dette ord repræsenterer. Det er en grundlæggende pointe hos de Saussure, at forståelsen af sproglig mening er knyttet til forståelsen af den bagvedliggende *struktur*, som dannes af de arbitrære forbindelser mellem betegner og betegnet. Fælles for de forskellige strukturalistiske tilgange er, at de alle har til hensigt netop at kaste lys over sådanne grundlæg-

gende strukturer, hvor igennem mening etableres. Inden for kvalitativ narrativ analyse skelnes der således mellem historien og plottet. Historien definerer begivenhederne, som de udfoldes kronologisk. Plottet sætter begivenhederne i forhold til hinanden. I kraft af plottet kan begivenhederne derfor forstås som del af en større sammenhængende struktur.

Den fransk-bulgarske litteraturforsker Tzvetan Todorov, en af strukturalismens moderne pionerer, definerede et plot som “forbindelsen mellem to tilstande [i fortællingen]” (Todorov, 1971, citeret i Czarniawska, 2004: 19). En fortælling er et hændelsesforløb, hvor hændelserne finder sted inden for en bestemt ramme. Der er en begyndelse, der udgør den første tilstand; en midte, hvor tilstanden forstyrres, og begivenhederne finder sted; og en slutning, hvor tilstanden genoprettes, og meningen med historien forklares. Fortællingen er en rejse “ud og hjem igen” karakteriseret ved, at selvom “det andet niveau ligner det første ... er de aldrig identiske” (2004: 19).

Eftersom en ny tilstand etableres, bliver begivenhederne meningsfulde. De forandringer, begivenhederne beretter om, og som er bundet sammen i fortællingen, sker ikke bare; der er en årsag til, at de sker. Denne årsag afsløres i – og er nogle gange identisk med – den anden tilstand. Derfor findes det arketyriske plot i kriminalromanen, hvor opklaringen af forbryderens motiv og fremgangsmåde er det, der gør det bestialske mord til en meningsfuld handling (Brooks, 1984: 23ff). Opbygningen af plottet karakteriserer fortællingen som genre. I plottet udfoldes fortællingen som en proces, der fører fra den første til den anden tilstand, og ved hjælp af plottet kan begivenhederne læses som del af et meningsfuldt hele.

I det følgende fokuserer jeg på to indlæg fra to militære bloggere, der giver den samme begivenhed, nemlig hvordan tre af deres kammerater blev dræbt den 8. februar 2007 i Irak. De tager altså udgangspunkt i samme forløb, samme historie. Det, der imidlertid er interessant i denne sammenhæng, er plottet, deres fremstilling heraf, og hvordan historiens elementer sættes i relation til hinanden i de to fortællinger.

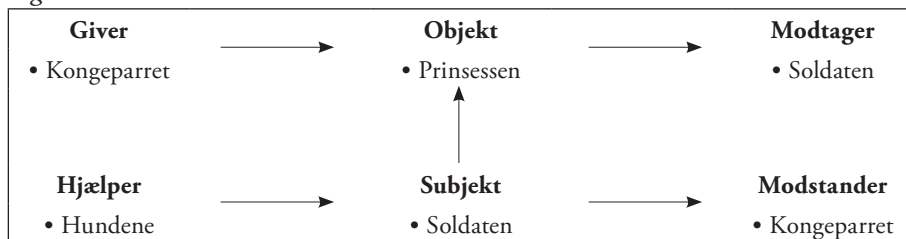
Det metodiske spørgsmål er, hvorledes sådanne relationer kan studeres meningsfuldt. I sit arbejde med Vladimir Propps analyse af russiske folkeeventyr identificerede Algirdas Julien Greimas seks centrale elementer, aktanter. Identifikationen af disse elementer gør os i stand til at fastslå, hvad der er på spil i fortællingen. Aktanterne er organiseret parvis (Franzosi, 1998: 523):

- Subjekt *kontra* Objekt
- Afsender *kontra* Modtager
- Hjælper *kontra* Modstander

Greimas' analyse er knyttet til russiske folkeeventyr, men det er en central pointe i strukturalismen, at sådanne makrostrukturer går igen på tværs af genren, at fortællingens form er kulturgenerel, og at modellen derfor ideelt set kan appliceres på enhver fortælling. For at identificere de enkelte aktanters rolle bruger jeg her H.C. Andersens "Fyrtøjet" som eksempel, men en hvilken som helst fortælling skulle altså kunne bruges.

Subjektet er som regel fortællingens hovedperson: Soldaten, der kommer "marcherende hen ad landevejen", men som må gå så gruelig meget igennem, før han kommer rigtigt hjem, før fortællingen når sin anden tilstand, afslutningen. *Objektet* er den genstand, han higer efter: prinsessen – det, han jager igennem hele fortællingen, og som han i historier med *happy ending* endelig opnår. *Afsenderen* er den øverste myndighed i besiddelse af den nødvendige magt til at afgøre, om helten som *modtager* skal få objektet. I "Fyrtøjet" er det kongeparret, hvem det imidlertid er blevet "spået, at [prinsessen] skal blive gift med en ganske simpel soldat". Subjektet står ofte over for en *modstander*, overnaturlig eller menneskelig, som han skal overvinde for at vinde objektet – i dette tilfælde er modstanderen identisk med giveren, kongeparret (og heri ligger denne fortællings (klassiske) konflikt: forældrene, der ikke vil give deres datter fra sig). For at nå sit mål kan helten få bistand af en *hjælper*, der ligeledes ofte har overnaturlige evner. I "Fyrtøjet" er hjælperen først heksen og siden de tre hunde. Aktanternes roller kan sammenfattes i aktantmodellen som vist i figur 1.

Figur 1: Greimas aktantmodel

(Franzosi, 1998: 523).

Aktanten er ikke en person. Aktanten er en fortællende funktion, en rolle. I en historie udfyldes disse roller af særlige karakterer. En karakter kan dække forskellige roller og repræsentere forskellige funktioner. Modellen er et analyse-redskab og skal bruges som et sådant. Hvis ikke alle rollerne kan udfyldes, skal vi ikke nødvendigvis forkaste den aktuelle histories fortællende dimension, men derimod udnytte det, en sådan mangel eller overrepræsentation (som i

tilfældet med “Fyrtøjet”, hvor giver og modstander ikke kan skelnes fra hinanden) fortæller os om disse konfliktlinjer og dermed om det plot, den underliggende tematik, der formidles i fortællingen.

Casene

I det følgende sammenligner jeg beskrivelsen af den samme begivenhed hos bloggerne Badger 6 fra *Badgers Forward* og Teflon Don fra *Acute Politics*. Analysen er således baseret på to cases, og det er helt relevant at sætte spørgsmålstegn ved dens generaliserbarhed. Når jeg alligevel forventer, at mine konklusioner udtrykker noget mere generelt og således overskrider de to enkeltpersoners erfaringshorisont, er det fordi, måden, individet udtrykker sig på, oftest følger mønstre, der ikke er forbeholdt individet. Hele forudsætningen for at udtrykke sig meningsfuldt sprogligt er, at sprogets form og indhold ikke er personligt, men fælles, og at forskelle i form og indhold afspejler forskelle i den livsverden, den talende eller skrivende (i dette tilfælde en officer og en menig) befinder sig inden for. Dermed ikke være sagt, at jeg ikke kan tage fejl. De træk ved de to personers livsverdener, som jeg hævder at fremanalysere i det følgende, kan skyldes andre faktorer end netop deres rang. Der kan være elementer i de to personers baggrund, der bestemmer måden, de skriver på – elementer som jeg ikke har kunnet tage højde for, datamaterialets karakter taget i betragtning.

Når det er sagt, så har jeg udvalgt disse to bloggere, netop fordi de er ens på alle observerbare parametre, bortset netop fra rang. Disse karakteristika fremgår af de baggrundsoplysninger, bloggere angiver om sig selv, samt af deres ytringer i de enkelte blogindlæg: Badger 6 og Teflon Don gjorde således tjeneste i samme kompagni på samme tidspunkt. De er begge mænd. De er begge konservative, og de har begge deltaget i kampe. Teflon Don er imidlertid menig i kompagniets tredje deling, mens Badger 6 er kaptajn og kompagnichef. Kompagniet *the Badgers* er reserve-ingeniørtropper, som har til opgave at gøre vejene farbare. Med hjælp fra sprængningsekspertter skal de identificere og demontere *Improvised Explosive Devices* (IEDs) bedre kendt som vejsidebomber. Deraf navnet *the Badgers* (grævlingene): De graver vejen. Kompagniet var udsendt til Irak fra september 2006 til september 2007.

Badgers Forward er en meget udførlig blog og en af de længste, jeg er stødt på i mine analyser af genren. Til sammenligning er *Acute Politics* mellemlang. Endvidere har Badger 6 konstrueret sin blog med mange interne og eksterne links; et element der ikke er særlig fremherskende hos Teflon Don. De analyserede blogindlæg udgør ingen undtagelse fra reglen. I det meget udførlige indlæg, “Badgers down” (8. februar 2007), følger Badger 6 en meget stram komposition, helt i overensstemmelse med klassiske fremstillinger af fortæl-

lingens struktur (Labov, 1998: 362-370; Riessman, 1993: 18-19). Teflon Dons indlæg, "The road to Hell", er noget kortere. Men selvom han derfor ikke kan udnytte dramatiske virkemidler så godt som Badger 6, er konstruktionen i hans indlæg dog også en fortælling i den forstand, at det indeholder "fortællende sætninger opstillet i kronologisk rækkefølge med en klar begyndelse, en midte og en afslutning" (Ricoeur, 1984: 52, citeret fra Franzosi, 1998: 528). Badger 6 skrev sit indlæg den 22. februar, 14 dage efter begivenhederne fandt sted. Der er et meget kortere tidsrum mellem begivenhederne og Teflon Dons beskrivelse, der blev frigivet den 13. februar og, ifølge ham selv, skrevet allerede den 8. Disse forskelle bør tages i betragtning i den følgende sammenligning af de to vidnesbyrd.

Badger 6

Resume og præsentation

I indlægget præsenteres først de generelle forhold, der gør det muligt at forstå de begivenheder, som beskrives i det følgende:

Kl. 08.18 den 8. februar 2007 forlod Team Badgers 3. deling Camp Falluja for at vende tilbage til stedet, hvor CH-46C² var styrtet ned. Marinepiloterne var blevet reddet, nu gjaldt det om at bjærge fartøjet. Oprørerne påstod, at fuglen var skudt ned, men nogle rygter antydede, at det kunne have været en mekanisk fejl. Det var nødvendigt at få besvaret spørgsmålet, hvorfor helikopteren faldt ned. Og de styrker, der bevogtede nedstyrtningsstedet, skulle undsættes (Badgers Forward, 22/2 2007).

I de første, indledende linjer er alle fortællingens fire hv-ord til stede: *Hvornår?* 08.18 (på minuttet)! *Hvor?* På ruten fra Camp Fallujah til stedet, hvor helikopteren styrtede ned! *Hvem?* Tredje deling! Og *hvorfor?* For at bjærge den ødelagte helikopter og undsætte de styrker, der var blevet efterladt på stedet. I præsentationen er alt på plads, alt kører lige efter bogen. Men den sirlige struktur brydes i det følgende:

Cirka 1000 meter fra hovedvejen var det nødvendigt at foretage et skarpt sving. 3-3, der var langt foran de andre køretøjer i konvojen, svingede. Da de forsvandt ud af syne, blev 3-6³ bekymret, men fik hyppige radorapporter, og han vidste, at der snart igen ville være visuel kontakt. Derpå stod alting stille (Badgers Forward, 22/2 2007).

Røg vælter op, og da resten af delingen runder svinget, ser de det bombe-sprængte køretøj og deres kammerater, som ligger rundt om det, nogle dræbt, og nogle hårdt sårede.

Pligt over for fiasko

En central regel inden for militæret er, at man aldrig handler alene. Ved at køre i forvejen bryder 3-3 helt klart den regel. I overensstemmelse hermed hører vi, at løjtnanten, 3-6, virkelig var bekymret, da køretøjet svingede for tidligt. Og selvom han ikke havde nogen grund til at *tro*, at noget ville ske, *skete* det alligevel.

På denne måde fortælles der også en anden historie, nemlig en historie om pligt og om konsekvenserne ved at bryde standardprocedurerne. Ét fejltrin, hvor ubetydeligt det end er, er tilstrækkeligt. Ét fejltrin, det eneste der beskrives i hele bloggen, var nok for fjenden til at slå til. Hos Badger 6 levnes der ikke plads til undtagelser fra reglen. Det er standardprocedurerne, der, selvom de forekommer overflødige, holder en i live.

Modstanderen i Badger 6's fortælling er fiasko. Fiasko står i vejen for succes, i sidste instans det ønskede objekt: ære. Fiasko fører til død. Senere i indlægget bliver den altid lurende risiko for fejl fremherskende, da tredje deling rammes af endnu en vejsidebombe og dermed må opgive missionen:

3-6's stemme skrattede over radioen. "Vi er ikke i stand til at gennemføre missionen". Jeg nikkede opgivende og vidste, at 3-6 og den øvrige deling måtte have det på samme måde. Soldater døde og sårede. Mission ikke fuldført (Badgers Forward, 22/2 2007).

Stillet over for kendsgerningerne er Badger 6 nødt til at acceptere, at delingen ikke kan fuldføre opgaven. Men han gør det modvilligt og "opgivende".

De følgende to infinitte sætninger, "Soldater døde og sårede" og "Mission ikke fuldført", repræsenterer de to sider i ligningen, som forbliver uløste, hvis missionen opgives. På den ene side står offerideologien: Soldaternes død kræver, at missionen, som de har betalt for med deres liv, fuldføres. Ifølge Badger 6 er dette den eneste måde, hvorpå man behørigt kan ære det offer, de har bragt. På den anden side står hans forpligtelse som kompagnichef: Det vil være uansvarligt at forlange, at tredje deling, med manglende mandskab og udstyr, skulle fortsætte. For både 3-6 og Badger 6 tilsidesætter deres forpligtelser som ledere, deres pligt som soldater, og ingen officer synes om at skulle foretage et sådant valg.

Broderskabet og officerens fundamentale ensomhed

Da delingen vender tilbage til lejren, beder Badger 6 kompagniet om at præsentere gevær for at ære de døde såvel som de overlevende:

Delingens resterende tre køretøjer kom inden for synsvidde – langsomt og roligt. Da de kørte ind, bad jeg om deres opmærksomhed og om at præsentere gevær. Soldaterne fra tredje deling, der var stivnet i sorg efter dagens oplevelse, men stadig havde et arbejde at udføre, klatrede ned og begyndte at tømme bilen for udstyr. Deres kammerater fra anden deling slutter sig til dem og hjælper med arbejdet. Rolige og målbevidste fortsætter de med at afslutte den ikke fuldførte mission (Badgers Forward, 22/2 2007).

Med hjælp fra deres soldaterkammerater kan tredje deling “afslutte den ikke fuldførte mission”, hvilket de gør “rolige og målbevidste”, dvs. de løser vanskelighederne på den rigtige måde: De kan sætte pligt frem for fiasko, bestå den prøve, som situationen kræver, og opnå det ønskede objekt: ære.

Ved at bede kompagniet om “opmærksomhed og om at præsentere gevær” skaber Badger 6 en form for samhørighed, men han deltager ikke selv heri. Ved at bruge et tredje person possessivt pronomen, “deres” (“*deres* kammerater slutter sig til dem og hjælper med arbejdet”), udelukker han også sig selv rent sprogligt fra den horisontale relation. Han sørger for at skabe kammeratskab, men er ikke selv en del af det.

På den baggrund er det mit argument, at subjektets aktantrolle udfyldes af to forskellige personer i teksten. For det første af kompagniet, den sociale enhed, hvis ære står på spil, og for det andet af Badger 6 selv, som legemliggør denne sociale enhed.⁴ Hvor kompagniet genvinder sin ære ved hjælp af kammeratskabet, kan Badger 6 ikke støtte sig til sine ligestillede inden for denne sociale enhed, da han som kompagnichef ikke har nogen. Da han rent faktisk bryder sammen efter at have set sergent Clevengers døde krop, kommer en udenforstående person ham til hjælp:

Da de havde lukket ligposen igen, takkede jeg underofficeren og forlod teltet. Jeg sank sammen på en bænk uden for teltet. Med sænket hoved begyndte jeg at hulke tabt for omverdenen.

”Hr. kaptajn, hr. kaptajn? Gruffeføreren er ledig nu”. Jeg hørte svagt sygepasserens stemme, selvom hun stod mindre end tre meter væk. Hendes stemme bragte mig tilbage til virkelighedens verden. Jeg skulle sørge for soldaterne og måtte selv sørge senere (Badgers Forward, 22/2 2007).

Badger 6 er hele tiden klar over sin rolle i forhold til mandskabet. Han skal udfylde sit ansvar, "sørge for soldaterne". Han må tilsidesætte sine egne følelser. Han må "selv sørge senere". Indrømmet, i de afsluttende linjer ("at dele tabet"), hvor Badger 6 er alene med en anden officer (3-6), opstår der faktisk en følelse af fællesskab, hvor han denne gang selv er med. Men selv her er det Badger 6, der trøster. Hans og 3-6's forhold forbliver hierarkisk og bør nok snarere beskrives som et far-sønforhold end et broderskab.

Skæbne, pligt og pagtstegnet

Badger 6 kan kun observere, men ikke deltage i det fællesskab, han personificerer, og han understreger gentagne gange, at over for døden er soldaten fundamentalt alene:

Sygepasseren trådte ud af teltet. "De venter på Dem, hr. kaptajn". Jeg gik ind i teltet. I midten af rummet stod et bord med en lang, lukket ligpose, som helt tydeligt indeholdt en krop. Der var forfærdeligt stille, som om teltet var en verden i sig selv, der afskar verden udenfor og den verdslige støj fra lejren. Den vagthavende underofficer stod for bordenden, der var mindst to andre mennesker i lokalet, men det var som om, de veg tilbage mod væggen. Jeg nærmede mig bordet.

"Jeg må se ham".

Den vagthavende lynede posen op, så jeg kunne se Clevenger. Jeg så på ham, men det var så uvirkeligt. For mindre end 24 timer siden talte jeg med ham, talte om planer for den nærmeste og kommende fremtid. Min første tanke er: Dette sker ikke (Badgers Forward, 22/2 2007).

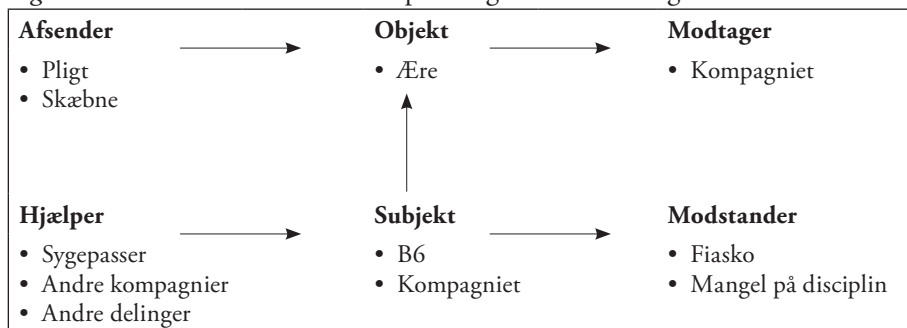
I denne sammenhæng, hvor jeg er på udkig efter religiøse eller religionslignende elementer, er beskrivelsen af lighusets indre nok så interessant. Lighuset beskrives som et helligt sted, et afgrænset rum, isoleret fra "verden udenfor og den verdslige støj fra lejren" og med et bord, et alter, i midten. I det Gamle Testaments beretning om israeliternes flugt fra Egypten og deres vandring på vej mod det Hellige Land beskrives deres helligsted, Tabernaklet, der huser Pagtens Ark og lovens tavler, som et telt i ørkenen. På samme måde indeholder dette telt i ørkenen, beskrevet af Badger 6, også det Allerhelligste, pagtstegnet: Her er pagtstegnet imidlertid ikke Pagtens Ark men offeret, den dræbte soldat. At den dræbte soldat indtager den centrale plads i denne intertekstuelle reference til grundfortællingen i det Gamle Testamente, kan naturligvis blot være en tilfældighed, men det passer som fod i hose med det, jeg ovenfor har karakteriseret som den civilreligiøse offerideologi: opfattelsen af soldatens død

som et tegn på nationens værdighed. Denne antydede mytologiske reference er imidlertid også interessant, fordi den rejser spørgsmålet om *giveren* i denne fortælling.

Hvis *subjektet* er Badger 6, eller kompagniet, og det ønskede *objekt* er ære, hvem eller hvad er så *giveren*? Et forslag kunne være, at giveren simpelthen er pligten: Kompagniet har pligt til at bestå nogle prøver for at opnå den ære, det higer efter. I denne tolknings favør taler, at netop pligten er i centrum igennem hele *Badgers Forward*. Muligheden for succes, og følgelig den lurende risiko for fiasko, kan imidlertid antyde, at der bag pligten ligger en transcendent skæbnemagt. Denne tolkning understøttes af offerideologiens tilstedeværelse, at den eneste rigtige måde at ære de døde på, ifølge Badger 6, er at fuldbyrde den pligt, de ofrede sig for. Således betragtet udgør pligtens fuldbyrdelse hos Badger 6 altså en form for gudsdyrkelse: De døde kan kun æres ved, at man opfylder den sag, de døde for. Pligtens opfyldelse er altså ikke et mål i sig selv, men et middel – et middel til at genvinde den tabte ære ved at ære det tabte og derved dyrke den bagvedliggende transcendent skæbnemagt.

Ved at anvende Badger 6's beskrivelse af tabet på aktantmodellen får vi ifølge ovennævnte analyse følgende model:

Figur 2. Aktantmodellen anvendt på Badger 6's fortælling

Er det så civilreligion? Ja, for så vidt som dyrkelsen af denne transcendent skæbnemagt “identificerer sociale aktører som medlemmer af det amerikanske samfund”, er det civilreligion, og denne skæbnemagt må betegnes som en særlig amerikansk variant af den gammeltestamentlige gudsopfattelse: Ligesom loven spiller en hel særlig rolle i det gammeltestamentlige univers, står pligten og dens opfyldelse som det helt centrale element i Badger 6's verdensopfattelse. Og ligesom loven i gammeltestamentlig religion udgør bindeleddet mellem folket og dets Gud, er pligten hos Badger 6 også det, der knytter den ameri-

kanske nation til en transcendent skæbnemagt. Det kommer til udtryk i den ovenstående model, men står også som et generelt aspekt for hele bloggen, der indledes med følgende citat af Ronald Reagan:

Friheden er aldrig mere end én generation fra sin udryddelse. Den er ikke noget, vi har givet videre til vore børn i kraft af vores blodslægtskab. Friheden må man kæmpe for, beskytte og skænke til sine børn, for at de kan gøre det samme, hvis ikke vil vi en dag skulle bruge vort otium på at fortælle vore børnebørn, hvordan det engang var i USA, hvor menneskene var frie (Badgers Forward, 3/7 2006)

Teflon Don

Teflon Dons blogindlæg er generelt mindre pænt konstrueret end Badger 6's. Fortællerperspektivet ændres også kun lidt i hans beretning. Han fortæller, hvad *han* oplevede, fra han modtog beskeden og til slutningen af dagen, hvor han hjælper med at sortere en af sine venners ejendele. Der er kun få spring i tid, og selv når han fortæller, hvad der skete tidligere, understreger han loyalt, at det var sådan, han fik *fortalt* historien:

Jeg *hørte*, at deres mission var at rydde vejen til det sted, hvor en amerikansk helikopter var styrtet ned dagen før. Natten før havde de ryddet en sti til stedet, så ligene af besætningen kunne bringes tilbage. I dag var de taget tilbage for at rydde vejen for de marineinfanterister, der var blevet på stedet for at bevogte vraget, indtil det enten kunne bringes tilbage eller/og destrueres. Efter det første køretøj var blevet ramt, pressede de på for at nå frem til marineinfanteristerne ved nedstyrtningsstedet blot for at vende om, da det andet køretøj blev ramt (Acute Politics, 13/2 2007 [min kursivering]).

Som det kommer til udtryk i ordene “blot for at vende om, da det andet køretøj blev ramt”, er følelsen af skuffelse, der var fremherskende i Badger 6's indlæg, også til stede her. Men ordvalget implicerer imidlertid også, at Teflon Dons skuffelse ikke skal forstås inden for en generel ramme af pligt over for fiasko. Den henviser til, at deres anstrengelser “blot” viste sig at være forgæves: De kunne lige så godt være vendt om med det samme. Badger 6 sætter pligt over tilbøjelighed. Som det formuleres andetsteds i bloggen, er det ikke pligt, der ifølge Teflon Don holder soldaten i live: det er mavefornemmelsen (Acute Politics, 19/1 2007).

Kammeratskabets styrke og længslen efter trøst

En vigtig forskel mellem de to bloggere er måden, hvorpå de håndterer oplevelsen. I sit indlæg nævner Badger 6 flere gange, hvordan han foran de døde og de efterladte føler sig fundamentalt ensom. I modsætning hertil er det afgørende for Teflon Don at dele sin sorg med kammeraterne: "Jeg går derfra igen sammen med nogle få venner. Vi sidder og begynder at tale om de døde" (Acute Politics, 13/2). Hvor officererne, Badger 6 og 3-6, diskuterer, om de kunne have handlet anderledes, diskuterer de menige hverken handling eller pligt, men simpelthen de døde kammerater. Den udfordring, de står over for, er tabet. Det er tabet, der udfylder rollen som modstander. Ved at håndtere tabet hjælper de hinanden. Nøjagtig som *de* taler om de døde, præciserer Teflon Don i det følgende citat over for *os*, læserne, hvad hans venner betød for ham:

Jeg har været ven med en af de døde, lige så længe jeg har været i delingen. Vi har leet sammen, drukket sammen og talt om fremtiden. Det var ham, der fik mig til at ryge på NTC,⁵ samtidig med at han selv prøvede at kvitte smøgerne. I aften hjælper jeg med at organisere det, han har efterladt. Hans kæreste gennem et år møder mig på hans værelse for at give mig endnu en æske. Hun er fra et andet kompagni; de mødtes umiddelbart før vores udsendelse og har kæmpet for at opbygge deres forhold midt under krigen. Hun ser meget mindre ud, end hun plejer, som om hun har tabt en fysisk del af sig selv (Acute Politics, 13/2 2007).

Ordet "ven" er særdeles vigtigt i hele Teflon Dons blog. Hans brug af ordet stemmer nøje overens med ordet "kammerat" i den militære sociologi: Han og de døde soldater har ikke alene *kendt* hinanden. De har været venner, oplevet glæder og udholdt genvordigheder, "så længe [han har] været i delingen". Ligeså deler Teflon Don ikke sit tab med hvem som helst (bortset fra den ironiske kendsgerning, at han deler det med læserne af denne blog). Han deler tabet med sine venner, dvs. med andre, som gør sig fortjent til at være soldaterkammerater.

Den måde, hvorpå Teflon Don beskriver den fysiske, synlige sorg hos sin døde kammerats kæreste, er et lærebogeksempel på projektion: Hun ser ud, som han føler. At miste en ven er som at miste sin livsledsager. At miste en kammerat er som at miste en del af sin krop. Og deres fælles tab peger også på det tilsigtede objekt med denne beretning: trøst – en trøst som kun kan være ensidig, fordi hvad der er mistet er mistet for evigt, som en fysisk del der aldrig kan gendannes.

Fra trøst til ønsket om hævn

I indlæggets sidste linjer beskriver Teflon Don, hvorledes han oplever et næsten mystisk glimt af en fremtidig begivenhed, da han forlader sin vens værelse.

Under en himmel, der er malet blodrød og med solnedgangens vrede i sig, bærer jeg min vens ejendele fra hans værelse. For mit indre blik kan jeg allerede se en anden solnedgang ved den kommende mindehøjtidelighed; vinden der leger med hundetegnene⁶ rundt om geværrerne som djævelens vindklokker og endnu en gang bærer med sig lyden af sækkepipens klagende toner, der spiller *Amazing Grace*.

Hvil i fred

Sergent Holton

Sergent Clevenger

Underkorporal Werner (13/2 2007)

Denne nærmest wordsworthske brug af naturen som en figurativ baggrund er et tilbagevendende tema i *Acute Politics*. Nogle gange stilles naturens skønhed over for menneskets tåbelighed. Nogle gange stilles den uendelige natur over for historiens forgængelighed. Naturen afspejler her hans sindstilstand: Himlen er ligesom kompagniet farvet med striber af blod. Naturen selv sørger. Endvidere reflekterer naturen ikke hans tanker passivt. Himlen har “solnedgangens vrede i sig”.

Der er to årsager til, at naturens magt er interessant. Ligesom skæbnen er en indbygget magt i Badger 6's indlæg, deler naturen hos Teflon Don væsentlige egenskaber med det guddommelige: fx. alvidenhed og evighed. For det andet udruster den os også med en anden, konkurrerende fortolkning af modellens andre roller.

I disse linjer ændrer objektet sig fra at være et ønske om trøst til et ønske om hævn. Hvis vi går ud fra, at beskrivelsen af himlen afspejler subjektets sindstilstand, antyder ordvalget i denne beskrivelse, “solnedgangens vrede i sig”, et mere aktivt modsvar, nemlig vrede, end den passive længsel efter trøst, som min første fortolkning lagde op til. Og hævn spiller helt sikkert en rolle, da Teflon Dons enhed få dage senere patruljerer i det område, hvor kammeraterne fra hans deling blev dræbt:

Jeg ser rundt på mine kammerater og prøver på at læse deres ansigter. De kunne være bange, det er de fleste af os, en lille smule. De kunne være følelseløse – bare udføre deres job. Men så igen, sådan har de fleste af os det, en lille smule. Jeg tror alligevel, at de fleste af os er ude efter blod. Det lyder måske for-

færdeligt, umenneskeligt, endog middelalderligt, men kendsgerningerne er, at nogen derude har slået vores kammerater ihjel, og vi er på vej tilbage til stedet, hvor vi måske rent faktisk kan få fat i den fyr, der gjorde det. Vi får naturligvis aldrig at vide, om det var ham, men der er altid en mulighed for, at vi ubevidst kommer til at stå lige (Acute Politics, 18/2 2007).

Djævelens vindklokke

Beskrivelsen i de sidste linjer i indlægget fra den 13. februar kan også læses som en mere generel, og mindre abstrakt, brug af solnedgangen som en henvisning til afslutningen. Solen går ned, og denne dag – den værste i fortællerens liv – slutter. Solen går ned og livet er slut for hans bedste ven. Men her henviser synet af solnedgangen også direkte til kommende begivenheder: et for-syn i egentlig forstand: “For mit indre blik kan jeg allerede se en anden solnedgang ved den kommende mindehøjtidelighed”.

Teflon Dons beskrivelse af begivenhederne den 8. februar blev gjort tilgængelig den 13. februar, dagen for mindehøjtideligheden. Ved mindehøjtideligheden er tilhørerne placeret med ansigtet mod en opsætning, der ikke er ulig et relikvieskrin. De afdøde soldaters hjelme og identifikationsmærker er hængt op på geværene, der er placeret med bunden i vejret bag de tomme støvler og de posthumt uddelte medaljer. Symbolikken i dette mindemonument *en miniature* trækker på en ekstremt magtfuld “fraværets semiotik”. I Badger 6’s beskrivelse af mindehøjtideligheden bruger han denne opsætning til at understrege det centrale i betydningen af pligt.

Teflon Don derimod lægger i sin beskrivelse vægt på vindens leg med “djævelens vindklokke”, der “endnu en gang bærer med sig lyden af sækkepibens klagende toner, der spiller *Amazing Grace*”. Her er tolkningen meget mere dobbelttydig, idet den tvinger os til at genfortolke hjælperen og modstanderens rolle i hans beretning. I et tidligere indlæg beskriver Teflon Don lyden af *Amazing Grace* som “sækkepibens uforglemmelige klagesang”, der spiller en sang, som ”ingen af os ønsker at høre” (Acute Politics, 9/2 2007), en besked med himmelsk ynde overbragt ved hjælp af helvedes “uforglemmelige” lyde. I det her analyserede indlæg beskrives sækkepibens lyd mere neutralt, som værende blot “klagende”. Ikke desto mindre er det den samme brise, som “endnu en gang [bringer] denne klagende sang” med sig, og som leger med ”hundetegnene rundt om geværene som *djævelens* vindklokker” [min kursivering].

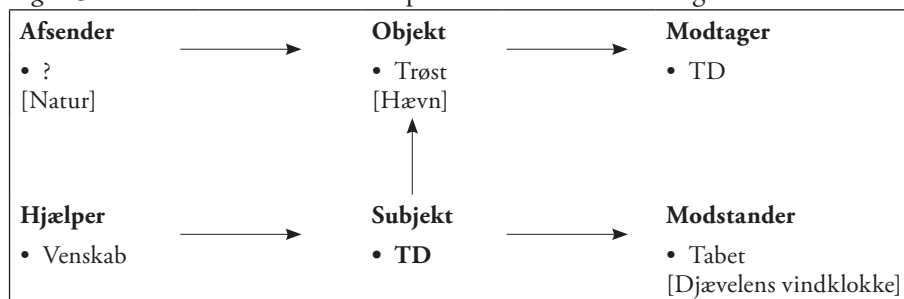
Klokker og klokkeklang er klassiske måder at kommunikere på mellem den immanente og transcendenten verden, og især i østlige religioner er vindklokker blevet brugt i forskellige ritualer, som fx. til at markere et relikvieskrins hellige område og til at skræmme onde kræfter væk. Det er her vigtigt, at “musikeren”,

ham som behersker vinden, forbliver uset. Set i dette lys er “instrumentet” fænomenologisk forbundet med andre religiøse praksisser, hvor vi formoder, at de guddommelige magter kommunikerer ved hjælp af det ubevidste, fx. drømmetydning, tungetale eller hujen (Goodman, 2005; Tedlock, 2005; Perkinson, 2005). I denne tekst udgør de kræfter, der er forbundet med vindklokken, imidlertid ikke en himmelsk magt, men bliver udtrykkeligt beskrevet som helvedes kræfter.⁷

Vi kan naturligvis ikke fuldstændig udelukke den mulighed, at også denne “djævelens vindklokke” er beregnet på at skræmme dæmoner væk fra de dodes sjæle, dvs. som et instrument vendt *mod* djævelen. Ikke desto mindre er den mest direkte tolkning ved denne possessive form at se det som en vindklokke brugt *af* djævelen; enten for at sætte sit fingeraftryk på denne begivenhed eller som et varsel om endnu mere ondskab.

I Teflon Dons forsyn svinger beskrivelsen af mindehøjtideligheden igen mellem Guds nåde og dommedag, mellem himmel og helvede. Hvor den første tolkning af subjektet er splittet mellem kammeraternes hjælp og den immanente følelse af sorg, er hjælper og modstander her legemliggjort af det gode og ondes transcendent magt. Ud fra tolkningerne af Teflon Dons indlæg, ser aktantmodellen ud som i figur 3:

Figur 3. Aktantmodellen anvendt på Teflon Dons beretning^a

Note: Aktanter udledt fra den anden tolkning ses i [ ].

Er det så også amerikansk civilreligion? Nej, for skønt der helt klart er en religiøs semantik til stede i Teflon Dons fortælling, tjener denne semantik ikke til at placere individet som medlem af “det amerikanske samfund”. Teflon Dons oplevelse af de guddommelige magters spil overskrider ikke den mysticisme, der kommer til udtryk i hans romantiske sprogbrug. Det transcendent tildes ikke en særlig plads som national markør. Hvad enten trøst eller hævn står som

det centrale begærsobjekt, knytter fuldbyrdelsen af disse følelser sig her til det konkrete, horisontale fællesskab, til kammeraterne, og ikke til abstrakte idéer.

Konklusion: Forskellige verdensanskuelser, forskellige fortællinger

Militære blogs skal bruges med forsigtighed. Min analyse baserer sig på to kilder, der er valgt for at give os muligheden for at analysere den samme begivenhed set fra to perspektiver, der, så vidt jeg ved, kun er forskellige, fordi de to soldater har forskellig rang. Derfor kan der godt være vigtige (tilfældige) forskelle mellem Teflon Don og Badger 6, som jeg ikke har kunnet tage højde for i min (systematiske) udvælgelse af de to kilder. Ikke desto mindre er militære blogs en værdifuld supplerende kilde for forskere inden for militærsociologi, da de ikke alene bekræfter, hvad vi allerede ved, nemlig at officerer og menige er forskellige, men også at forfatterens sproglige karakteristika giver værdifuld indsigt i, hvordan deres verdensanskuelse rent faktisk er konstrueret. Og det er på baggrund af, at jeg antager, at sproglige karakteristika netop ikke er tilfældige, at jeg mener, at mine konklusioner også rækker ud over de to personers beretninger.

Alle fortællinger handler om forandring, men forandring er ikke kun forandring. Badger 6 fortæller en historie om pligt og ære; om de tragiske konsekvenser ved blot at slække den mindste lille smule på disciplinen. Teflon Don fortæller en historie om, hvad der sker, når ondskaben slår til. Derfor håndterer de to også disse forandringer på forskellig vis. Badger 6 fortæller, hvor grundlæggende ensom officeren er, og hvor meget ansvar kan tynde en mand. Teflon Don fortæller derimod en historie om betydningen af venskab og om at dele – hvordan mennesket, når det udsættes for ondskab, er splittet mellem passiv sorg og ønsket om hævn. Badger 6's plot udgør helt klart en mere helstøbt enhed. Hans fortælling er harmonisk: Pligt er det dominerende element. Teflon Dons fortælling er langt mere porøs. Hans skildring af længslen efter trøst står side om side med ønsket om hævn, og i hans indlæg præsenteres dette fundamentalt uløselige dilemma for den menige kampsoldat. Således betragtet bekræfter forskellene, der afspejler sig i disse kilder, den forskel, der er fundet i tidligere studier, nemlig at officerer og menige drives af forskellige motiver.

Også i forhold til det, jeg benævner som civilreligion, altså opfattelsen og dyrkelsen af samfundet som et religiøst fællesskab udtrykt i brugen af religiøse eller religionslignende metaforer, er der markante forskelle på de to blogs. *Badgers Forward* udtrykker amerikansk civilreligion: Den nationale guddom, skæbnemagten, dyrkes gennem pligtens opfyldelse med henblik på opretholdelsen af Hans pagt med folket. Teflon Don derimod har i de passager, hvor hævn-

motivet og skæbnens spil ligeledes accentueres, stadig fokus på det konkrete, nærværende fællesskab og ikke på nationen. Hvad skyldes så denne forskel, at vi finder amerikansk civilreligion hos officeren men ikke hos den menige? Min påstand er, at det netop skyldes omstændigheder ved den situation, deres rang placerer dem i. Den menige soldat finder trøst i det konkrete kammeratskab. Officeren må forlade sig på det abstrakte fællesskab.

Det skal dog siges, at en anden forklaring også er mulig: At forskellen i analysen af de to soldaters brug af civilreligion skyldes en forskel i deres udtryksform. Badger 6's fortælling er som nævnt affattet senere end Teflon Dons, og jeg vil ikke afvise, at den narrative struktur, som derfor træder langt tydeligere frem heri, i sig selv kan lede til en antagelse af, at noget, der ligner religion, er på spil i teksten. Et narrativt studie, som jeg har bedrevet det i det ovenstående, er funderet på strukturalismen, og ligesom denne analysestrategi implicerer den en tvedeling af verden i betegnere og betegnet. Med aktantmodellen undersøger vi netop en teksts modsætningspar med henblik på at belyse, at noget *underliggende* er på spil. Spørgsmålet er derfor, om enhver narrativ analyse, hvori denne models modsætningspar findes, ikke vil lede til den konklusion, at noget andet og mere er på spil? Denne alternative forklaring udelukker ikke nødvendigvis min påstand om, at det er de to personers rang, der er bestemmende for indholdet i de analyserede blogindlæg, men den kan muligvis bidrage til en forståelse af, hvordan en sådan forskel etableres ved hjælp af udtrykket.

Ydermere bør det for en god ordens skyld pointeres, at fraværet af en national civilreligion i Teflon Dons beskrivelse ikke betyder, at hans blog er blottet for religionslignende elementer. Ikke alene hans naturbeskrivelser men også hans understregning af det horisontale fællesskabs betydning indeholder en religiøs semantik. Men denne semantik tjener ikke til at definere ham som del af et nationalt fællesskab. Beskrivelsen heraf er derfor en anden historie.

Noter

1. Jeg skelner mellem kvalitativ og kvantitativ narrativ analyse. Sidstnævnte har også et sprogligt udgangspunkt, men fokuserer snarere på identifikationen af bestemte syntaktiske elementer på tværs af cases end på konstruktionen af plottet inden for den enkelte case (Franzosi, 2004, 2009).
2. En CH-46 Sea Knight er en transporthelikopter med to rotorere, som især benyttes af Marineinfanteriet.
3. 3-3 og 3-6 er ligesom *Badger 6* radiokaldenavne: 3-3 er den tredje enhed i tredje deling; 3-6 er øverstbefalende (løjtnant) i denne deling, og *Badger 6* er øverstbefalende for kompagniet.

4. Set på denne måde opfylder subjektets dobbelthed fuldt ud dualiteten i ”Kongens to kroppe”. På den ene side er han en særlig person, og på den anden legemliggør han en social funktion (Kantorowicz, 1997).
5. Det Nationale Træningscenter ved Fort Irwin, Californien, et af de største militære anlæg i USA.
6. ”Hundetegn” (*dog tag*) eller ”kadaverskilt” er slang for det todelte identifikationsmærke af metal, en soldat bærer om halsen.
7. Da der mangler en apostrof i den possessive form ”devils”, er det uklart om det er ental eller flertal.

Litteratur

Citerede blogs: <http://acutepolitics.blogspot.com/> [Teflon Don]

<http://badgersforward.blogspot.com/> [Badger 6]

- Andersen, Hans Christian (1988). ”Fyrtøjet”, *H.C. Andersens Eventyr*, København: Sesam.
- Bellah, Robert (1991[1967]). ”Civil Religion in American”, pp. 168-190 i *Beyond Belief – Essays on Religion in a Post-Traditional World*, Los Angeles: University of California Press. (Genoptryk af original artikel fra 1967).
- Blood, Rebecca (2002). *The Weblog Handbook: Practical advice on creating and maintaining your blog*, Cambridge, MA: Basic Books.
- Brooks, Peter (1992[1984]). *Reading for the Plot: Design and Intention in Narrative*, Harvard: Harvard University Press.
- Brænder, Morten (2005). ”Hellig krig og civilreligion”, *Distinktion*, 10. årg., pp. 135-150.
- Brænder, Morten (2009a). ”Fare, fare krigsmand’ – Den skjulte religion i krig”, *Økonomi & Politik*, 82. årg., nr. 2, pp. 38-49.
- Brænder, Morten (2009b). *Justifying the Ultimate Sacrifice – Civil and Military Religion in Frontline Blogs*, Århus: Politica.
- Czarniawska-Joerges, Barbara (2004). *Narratives in Social Science Research*, London: Sage.
- Den Bleyker, Katherine C. (2006). ”First Amendment versus Operational Security: Where should the millblogging balance lie?”, *Fordham Intellectual Property, Media & Entertainment Law Journal*, Vol. 17, pp. 401-442.
- Franzosi, Roberto (1998). ”Narrative Analysis – or Why (and how) Sociologists Should be interested in Narrative”, *Annual Review of Sociology*, Vol. 24, pp. 517-554.
- Franzosi, Roberto (2004). *From Words to Numbers*, Cambridge: Cambridge University Press.

- Franzosi, Roberto (2009). *Quantitative Narrative Analysis*, Thousand Oaks: Sage.
- Gehrig, Gail (1979). *American Civil Religion – an Assessment*, Society for the Scientific Study of Religion, Monograph Series 3.
- Girard, René (1979). *Violence and the Sacred*, Baltimore: The Johns Hopkins University Press.
- Goodman, Felicitas D. (2005). "Glossolalia", pp. 3504-3507 i Lindsay Jones (red.), *Encyclopedia of Religion*, Michigan: Gale.
- Griffin, Christopher (2006a). "A Vote for Victory – A U.S. Soldier's View of Election Security in Iraq", *Armed Forces Journal*, February.
- Griffin, Christopher (2006b). "Driven to Print, Milbloggers Find Refuge – and Preservation – in Books", *Armed Forces Journal*, August.
- Kantorowicz, Ernst H. (1997). *The King's Two Bodies – a Study in Mediaeval Political Theology*, Princeton: Princeton University Press.
- Labov, William (1998). *Language in the Inner City: Studies in the Black English Vernacular*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Laudrup, Carin (2006). "A Poor Player Who Struts and Frets", *Chaos – dansk-norsk tidsskrift for religionshistoriske studier*, 45. årg., pp. 149-172.
- Lazarsfeld, Paul F. (1949). "The American Soldier – an Expository Review", *Public Opinion Quarterly*, Vol. 13, No. 3, pp. 377-404.
- Little, Roger W. (1964). "Buddy Relations and Combat Performance", pp. 195-224 i Morris Janowitz (red.), *The New Military. Changing Patterns of Organization*, New York: Sage.
- Lyotard, Jean-François (2001 [1982]). *Viden og det postmoderne samfund*, Århus: Slagmark.
- MacCoun, Robert J., Elizabeth Kier og Aaron Belkin (2006). "Does Social Cohesion Determine Motivation in Combat?: An Old Question with an Old Answer", *Armed Forces & Society*, Vol. 32, No. 4, pp. 646-645.
- Moskos, Charles C. (1970). *The American Enlisted Man: The Rank and File in Today's Military*, New York: Sage.
- Perkinson, James W. (2005). "Percussion and Noise", pp. 7034-7038 i Lindsay Jones (red.), *Encyclopedia of Religion*, Michigan: Gale.
- Riessman, Catherine K. (1993). *Narrative Analysis*, London: Sage.
- Robbins, Elizabeth L. (2007). "Muddy Boots IO: The Rise of Soldier Blogs", *Military Review*, Vol. 87, No. 5, pp. 109-118.
- Stouffer, Samuel A., Edward Suchman, Leland Devinney, Shirley Star og Robin Williams Jr. (1949a). *The American Soldier: Adjustment during Army Life* (Vol. 1), Princeton: Princeton University Press.

- Stouffer, Samuel A., Marion og Arthur Lumsdaine, Robin Williams Jr., M. Brewster Smith, Irving Janis, Shirley Star og Leonard Cottrell (1949b). *The American Soldier: Combat and its Aftermath* (Vol. 2), Princeton: Princeton University Press.
- Tedlock, Barbara (2005). "Dreams", pp. 2482-2491 i Lindsay Jones (red.), *Encyclopedia of Religion*, Michigan: Gale.
- Tilly, Charles (2006). *Why?: What Happens When People Give Reasons ... and Why*, Princeton: Princeton University Press.
- von Clausewitz, Carl (2002). "Krig er et instrument for politik", *Distinktion*, 5. årg., pp. 16-19.
- Wong, Leonard, Thomas A. Kolditz, Raymond A. Millen og Terrence M. Potter (2003). *Why They Fight: Combat Motivation in the Iraq War*, Carlisle, PA: US Army War College and Strategic Studies Institute.